

UDENRIGSMINISTERIET

EKN, sagsnr.: 24/00777

Den 1. februar 2024

Rådsmåde (udenrigsanliggender – handel) fra den 25. - 29. februar 2024

SAMLENOTAT

1. WTO's 13. ministerkonference (MC13)2

1. WTO's 13. ministerkonference (MC13)

KOM-dokument foreligger ikke

1. Resumé

På rådsmødet (udenrigsanliggender – handel), der afholdes d. 26. -29. februar i Abu Dhabi i forbindelse med WTO's ministerkonference (MC13), forventes en løbende drøftelse af forhandlingssituationen i WTO og EU's prioriteter mhp. at lande evt. resultater og aftaler under konferencen. Herudover forventes vedtagelse af rådskonklusioner og en rådsafgørelse om EU's tilslutning til erklæringer og aftaler, der måtte opnås enighed om i WTO-kredsen. Forhandlingerne i Genève af en "pakke" med resultater fra MC13 er intensiveret fra januar 2024, men der hersker stadig usikkerhed om, hvad der kan opnås enighed om. Denne usikkerhed kan meget vel strække sig til konferencens sidste dag. I de aktuelle forhandlinger fokuseres der navnlig på at følge op på resultaterne fra MC12, herunder vedrørende WTO-reform med prioritet af reform af tvistbilæggesystemet, aftalen vedr. fiskeri-subsidier, arbejdsprogram vedr. industrisubsidier, digital handel / e-handel og forlængelse af e-handelsmoratorium, landbrug med vægt på fødevarerforsyningsikkerhed og udvikling. Endvidere ventes to nye medlemmer optaget i WTO (Østtimor og Comorerne). Det er regeringens overordnede holdning, at EU skal arbejde aktivt for et stærkt, regelbaseret og tidssvarende multilateralt handelssystem samt spille en aktiv og central rolle i arbejdet med reform af WTO og i forberedelsen af MC13. I den nye geopolitiske virkelighed udgør WTO en vigtig ramme for globale partnerskaber. Regeringen støtter optagelsen af de to nye medlemmer.

2. Baggrund

WTO's 13. ministerkonference (MC13) finder sted i Abu Dhabi, De Forenede Arabiske Emirater den 26. – 29 februar 2024. I en tid med krige, kriser, geopolitiske spændinger og fragmenteringstendenser, der skaber usikkerhed og påvirker verdenshandlen negativt, er WTO og det multilaterale handelssystem og globale partnerskaber med bl.a. udviklingslande inden for den ramme måske mere vigtigt end nogen sinde. Organisationen, der også er udfordret af generel uenighed mellem WTO-medlemmerne om bl.a. yderligere handelsliberalisering, har de seneste årtier leveret færre resultater end ønsket og håbet. Den relativt succesfulde 12. ministerkonference i juni 2022 (MC12) var et af lyspunkterne. WTO skal på ministerkonferencen i Abu Dhabi bygge videre på de resultater og det momentum, der blev skabt på MC12, og dermed vise sin fortsatte relevans i form af en "pakke" med udvalgte resultater med løsninger på aktuelle handelsproblemer.

En overordnet og tværgående tematik på MC13 bliver reform af WTO, der er en relativ bred samlebetegnelse for tilpasning og modernisering af organisationens kernefunktioner og funktionsmåde. Det omfatter ikke mindst udfordringen med at få det lammede tvistbilæggesystem og appelorganet til at fungere igen, men potentielt også forbedring af organisationens funktionsmåde bl.a. ved at gøre arbejdsformer og samarbejdet mere effektivt og se på, hvordan det øgede antal plurilaterale aftaler, der allerede er indgået eller aktuelt forhandles, bedre kan integreres i WTO's strukturer. Hertil kommer en række medlemmers, herunder EU's, ønske om at se på, hvilke "nye" / moderne emner, som WTO kan drøfte og på sigt forhandle om, herunder revision af reglerne for subsidier og statsejede virksomheder mhp. at skabe mere lige konkurrence ("level playing field") samt stærkere integration af miljø, klima og arbejdstagerrettigheder i WTO. Forhandlingerne i Genève blev intensiveret efter sommerpausen 2023 og er gået yderligere op i tempo i januar 2024. Tiden er knap, og der hersker stadig usikkerhed om, hvad ministrene konkret vil kunne opnå enighed om til MC13. Mange ikke ubetydelige divergenser på en række områder kan forhindre fremdrift og i sidste ende begrænse omfanget af konkrete resultater til konferencen. Tidspresset og risikoen for fiasko for MC13 med de negative konsekvenser, det vil have for WTO,

er omvendt en faktor, der kan påvirke WTO-medlemmerne til at komme med de nødvendige indrømmelser. Om MC13 bliver en succes eller fiasko, afgøres måske først til allersidst på konferencen.

Det er stadig håbet og formodningen, at det vil lykkes parterne at opnå enighed om en ”pakke” bestående af nogle, hvis ikke alle, af følgende elementer, som bygger videre på resultaterne fra MC12 i Genève i juni 2022: 1) WTO-reform, herunder reform af tvistbilægningssystemet, 2) muligt arbejdsprogram til drøftelse af statsstøtte til industrisektorer, 3) ny aftale om fiskerisubsidier, 4) forlængelse af toldfriheden for handel med digitale produkter (e-handelsmoratoriet), 5) fødevarerforsyningsikkerhed / landbrug og 6) visse udviklings- / LDC-emner. Hertil kommer mulig drøftelse af TRIPS-waiver beslutningen om Covid-19, ligesom det er forventningen, at der på MC13 træffes beslutning om optagelse af to nye WTO-medlemmer hhv. Østtimor og Comorerne. Det har været håbet, at det påkrævede antal medlemmer (to tredjedele) senest ved MC13 har ratificeret aftalen fra MC12 om fiskerisubsidier, så ikrafttræden kan udmeldes på eller i forlængelse af MC13, men dette mål kan næppe nås. På MC13 ventes igangværende og afsluttede forhandlinger i plurilaterale fællesinitiativer at blive drøftet og markeret, herunder implementeringen af aftalerne om national regulering og investeringslettelse for udvikling. Oven for er alene fremhævet de væsentligste potentielle resultater og emner for MC13.

EU spiller traditionelt en meget aktiv rolle i WTO, herunder ift. reformdiskussionen og for at sikre at WTO bevarer sin relevans. EU udarbejdede bl.a. et reformpapir, som blev præsenteret i WTO's Generelle Råd primo marts 2023. For EU er det fortsat vigtigt, at MC13 leverer konkrete resultater og bidrager med fremtidig retning for organisationen.

3. Formål og indhold

Rådsmødet starter den 25. februar og vil formelt set først slutte ved MC13's afslutning. Rådet ventes på baggrund af orienteringer fra Kommissionen løbende at drøfte forhandlingsituationen i WTO samt EU's prioriteter og strategi i forhold til MC13.

Der ventes desuden vedtagelse af rådskonklusioner og en rådsafgørelse om EU's prioriteter samt tilslutning til erklæringer og aftaler, der måtte opnås enighed om i WTO-kredsen. I seneste udkast til rådskonklusioner udtrykkes der støtte til, at der på MC13 opnås enighed om en ambitiøs og realistisk resultatpakke bestående af delelementer fra ovennævnte emner.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet ventes primo februar 2024 at drøfte og vedtage en resolution om MC13, jf. dokument 2023/2868(RSP).

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Forhandlingsemnerne i WTO forventes at vedrøre områder reguleret af EU.

7. Konsekvenser

Der kan generelt på grund af bl.a. øget samhandel forventes positive samfundsøkonomiske og erhvervsøkonomiske konsekvenser for bl.a. eksport, vækst og beskæftigelse som følge af en global handelsliberalisering i regi af WTO. En mulig ny aftale om fiskerisubsidier vurderes i brede

træk at ligge inden for den fælles fiskeripolitik, hvorfor der ikke forventes signifikante ændringer for beskyttelsesniveauet i EU, men forventes positive konsekvenser for det globale beskyttelsesniveau. Aftalens udfald kan potentielt påvirke EU's konkurrenceevne på fiskeriområdet, og en aftale kan potentielt få begrænsede erhvervsøkonomiske konsekvenser. Der forventes ikke statsfinansielle konsekvenser som følge af aftalen. De faktiske effekter afhænger af udformningen af den endelige aftale.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er blandt EU-medlemslandene bred opbakning til, at EU fortsat arbejder aktivt for et stærkt og regelbaseret multilateralt handelssystem samt spiller en aktiv og central rolle i reform af WTO, herunder af tvistbilæggesystemet, og at EU derfor også skal bidrage konstruktivt til et positivt resultat fra MC13. WTO-medlemmernes holdning divergerer desværre meget, hvilket gør det vanskeligt at opnå resultater, idet der skal være enighed om alle beslutninger, for at de kan vedtages.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen bakker stærkt op om det multilaterale regelbaserede handelssystem med WTO i centrum. Det er vigtigt, at EU fortsat arbejder aktivt for dette og især spiller en aktiv og central rolle i reform af WTO, herunder i forhold til det vigtige tvistbilæggesystem. EU skal bidrage konstruktivt til et positivt resultat fra MC13. I den nye geopolitiske virkelighed er behov for at bevare og styrke WTO, da organisationen leverer en meget vigtig ramme for globale partnerskaber og for handlen i verden, som er vigtig også for dansk handel, vækst og beskæftigelse. Regeringen ønsker at værne om åbne globale markeder og det regelbaserede multilaterale handelssystem. Derfor støtter regeringen arbejdet med at reformere og fremtidssikre WTO, så organisationen kan udgøre det afgørende værn imod protektionisme, herunder varetagelsen af kerneopgaverne inden for tvistbilæggelse, monitorering, transparens, administration og håndhævelse af WTO's regler.

Regeringen støtter et ambitiøst reformspor i WTO med opdatering af de fælles handelsregler, således at disse i højere grad fremmer international handel, der er fri, fair og bæredygtig og baseret på lige globale konkurrencevilkår. Regeringen ønsker derfor, at der på MC13 vedtages reformer af WTO, herunder reform af tvistbilæggesystemet og fremtidigt arbejde med statsstøtte til industrisektorer og bæredygtighedshensyn som miljø og klima i WTO. Regeringen ønsker videre, at der indgås en ny aftale om fiskerisubsidier, at der kommer resultater vedrørende fødevarerforsyningsikkerhed, og at EU generelt bidrager konstruktivt til forhandlingerne om landbrug samt at der opnås resultater, der gavner udviklingslandene, herunder ikke mindst LDC-landene. Herudover ønsker regeringen, at toldfriheden for handel med digitale produkter (e-handelsmoratorium) forlænges og at det nuværende beskyttelsesniveau for intellektuelle ejendomsrettigheder i TRIPS-aftalen fastholdes.

Regeringen støtter det fortsatte arbejde med forskellige plurilaterale fællesinitiativer, som EU deltager i, samt at allerede opnåede forhandlingsresultater for fællesinitiativerne om vedrørende national regulering og investeringslettelser for udvikling gennemføres. Endvidere støttes optagelse af Østtimor og Comorerne som nye WTO-medlemmer.

På den baggrund støtter regeringen vedtagelsen af **rådskonklusioner og en rådsafgørelse** og EU's tilslutning til erklæringer og aftaler, der er i overensstemmelse med danske og EU-synspunkter, og som der kan opnås enighed om.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forberedelse af MC13 blev forelagt for Folketingets Europaudvalg som led i forelæggelser af Rådsmøde (udenrigsanliggender – handel) hhv. den 25. november 2022, den 25. maj 2023 og den 24. november 2023. Den 17. maj 2023 forelagde udenrigsministeren forhandlingsoplæg vedrørende WTO på grundlag af bl.a. samlenotat af 9. maj 2023. Den 6. februar 2024 gennemfører udenrigsministeren endvidere en teknisk briefing om WTO og MC13 med Europaudvalget.